

Szakmai konferencia a fogvatartás szabályozásának fejlesztéséről

A Magyar Börtönügyi Társaság „Gondolatok a fogvatartás szabályozásának fejlesztéséhez” címmel szakmai konferenciát rendezett 2011. május 12-én az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. A tanácskozás levezető elnöki teendőit Csóti András bv. vezérőrnagy, bv. főtanácsos, az országos parancsnok stratégiai és koordinációs helyettese, a Magyar Börtönügyi Társaság elnökhelyettese látta el.

Dr. Pallo József bv. ezredes, bv. főtanácsos, a BVOP Titkársági és Jogi Főosztályának vezetője nagy ívű előadásában a nemzetközi normák, elvárások, elsősorban az új Európai Börtönszabályok ajánlásai és az Emberi Jogok Európa Bíróságának döntései felől vizsgálta meg a hatályos bv. kódex, a 1979. évi 11. tvr. rendelkezéseit, tágabb értelemben: a magyar büntetés-végrehajtás helyzetét. Tisztázandó kérdésként vetette fel, hogy az új bv. kódex egységes legyen-e, illetve, hogy a büntetés-végrehajtás szakmai munkáját mely szervezetek ellenőrizték a jövőben. Dr. Pallo József több esetben (pl. a fogvatartottak választójoga, társadalombiztosítása) rámutatott, hogy a jelenlegi hazai szabályozás átgondolásra szorul. A rezsimszisztem kapcsán kijelentette, hogy szűkebb a fokozatváltás lehetőségei, a magyar börtönszisztem a progresszivitás irányában kellene fejlődni. A munkáltatásról elmondta: cél, hogy a fogvatartottak minél nagyobb számban dolgozzanak, a foglalkoztatást a mostani 55%-os szintről 70%-os szintre lenne szükséges emelni. A jövő lehetséges útjairól szólva hangsúlyozta, hogy megoldandó feladat a hazai börtönök zsúfoltsága, valamint a fogvatartotti ráta csökkentése, amely nem csak új börtönök építésével, hanem az alternatív büntetések szélesebb körű alkalmazásával érhető el. Végezetül a büntetés-végrehajtás svéd modelljére, azon belül is az elektronikus felügyelet alkalmazásának pozitív tapasztalataira tért ki.

Dr. Pacsek József, a Legfőbb Ügyészség Büntetés-végrehajtási Törvényességi Felügyeleti és Jogvédelmi Önálló Osztálya helyettes vezetője korreferátumában az ügyészi munka gyakorlata felől közelítette meg a bv. kódex problematikáját. Az előadó az egységes szabályozás mellett érvelt, a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletével foglalkozva kifejtette, hogy a civil kontroll is fokozatosan megtalálta a helyét. A rezsimszisztem kérdésével kapcsolatban arra figyelmeztetett, hogy a fogvatartottak fenntartásának lehetőségeit differenciálni kell, mert a jelenlegi gyakorlat erre szűk teret biztosít. Dr. Pacsek József a munkáltatásról elmondta, hogy a munkavégzés kötelező jellegét mindenképpen célszerű lenne fenntartani. A zsúfoltságról szólva megjegyezte, hogy az egyszemélyes elhelyezésre nincs tömeges igény, továbbá arra mutatott rá, hogy a bűnözési struktúra meghatározza a büntetések jellegét, így napjainkban az alternatív szankciók szélesebb körű alkalmazásának korlátozottak a lehetőségei.

Az előadást és a korreferátumot követően több hozzászólás hangzott el. **Dr. Vass Lucia**, Tököl város alpolgármestere – a Fiatalokért Bv. Intézetének egykori munkatársa – a bv. intézetek és a helyi civil társadalom együttműködésére hívta fel a figyelmet. **Dr. Lőrincz József** ny. bv. dandártábornok, c. egyetemi tanár a népszerű „önellátó börtön” elképzelésről elmondta, hogy a hazai börtönök az elmúlt 250 évben sohasem voltak, nem is lehettek képesek az önellátásra, illetve ilyen igény csak a magyar börtönrendszer szovjet típusú átalakítása idején mutatkozott. **Dr. Pantali Zoltán** bv. dandártábornok, a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön parancsnoka a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyelete kérdésében az ügyészség szakmai felkészültségét méltatta, a foglalkoztatás problematikájához hozzászólva pedig a kötelező munka és/vagy tanulás fontosságát emelte ki.

Csóti András zárszavában hangsúlyozta, hogy a konferencia témájával, a fogvatartás szabályozásának fejlesztésével folyamatosan foglalkozni kell, függetlenül attól, hogy a kodifikációs munka milyen stádiumában van. Kiemelte, hogy a 1040/2011. (III. 9.) kormányhatározat lehetőségeket biztosít a büntetés-végrehajtás munkájának, infrastruktúrájának fejlesztésére, és hozzátette: az elektronikus felügyelet bevezetése is szerepel a tervekben. A fogvatartottak elhelyezésével, a börtönök zsúfoltságával kapcsolatosan megjegyezte, hogy ma már Nyugat-Európában sem tudják megvalósítani a fogvatartottak egyszemélyes elhelyezését, ettől függetlenül nagy elmaradásokat kell pótolnunk. A munkáltatásról kifejtette többek között, hogy ha a bv. intézetek a saját ellátásukra – legyen szó az élelmezésről vagy a ruházatról – fognak termelni, ez egyaránt pozitívan hatással lesz a foglalkoztatás szintjének növelésére és a költségek csökkentésére.

D. F. I.